

Mitä ovat sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa?

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen – SOILA-koordinaatiohankkeen aloitustilaisuus

Tiina Ristikari
Tutkimusprofessori

Sosiaalisten innovaatioiden tavoitteena on ajattelu- ja toimintatapojen systeminen **uudistuminen**

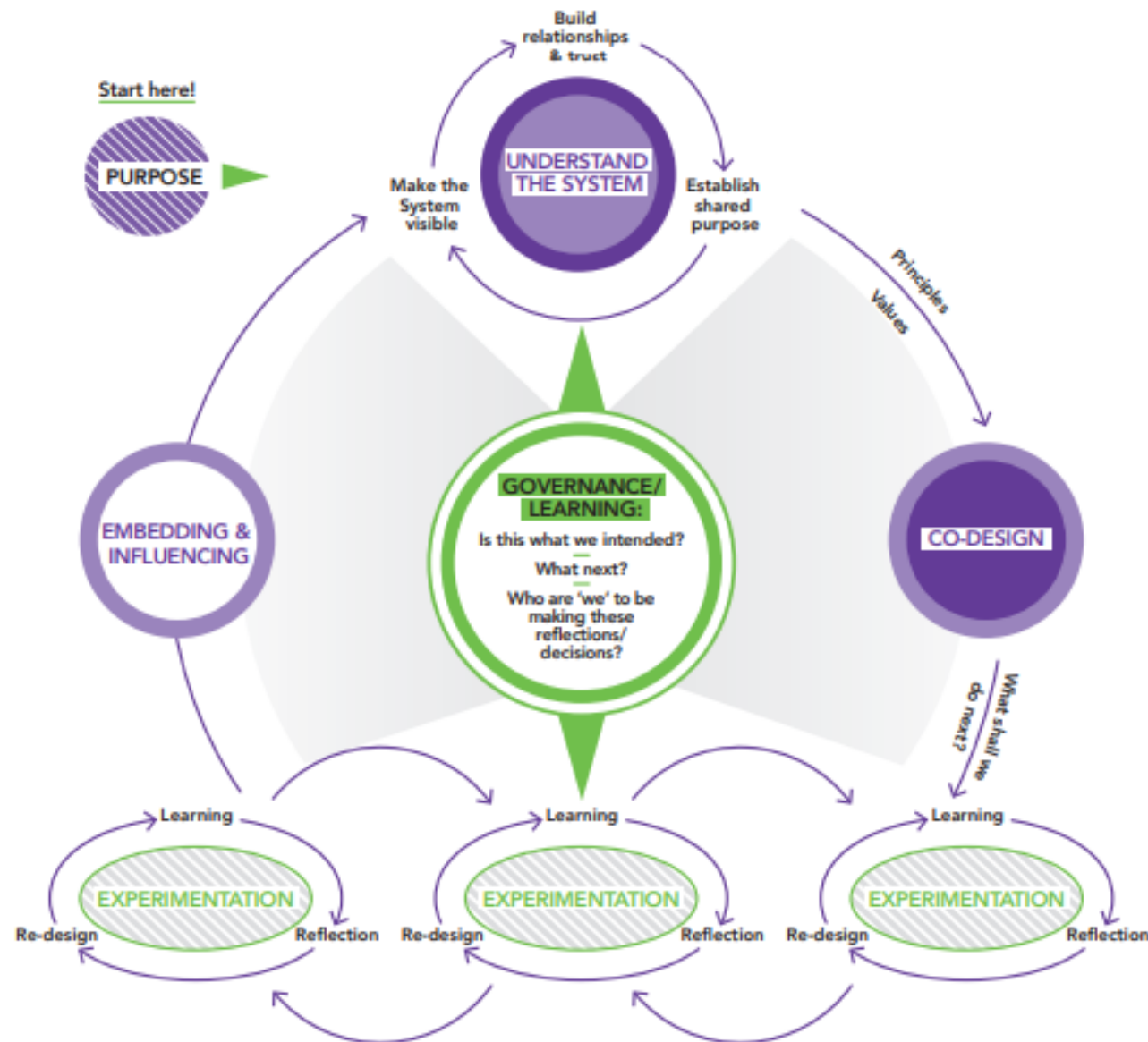
- Sosiaalisilla innovaatiolla tarkoitetaan ammattilaisten käyttöön ottamia **uusia toimintatapoja, käytänteitä tai toimintamalleja**, jotka **uudistavat kokonaan tai osittain** aikaisempaa **ammattilaisen toimintaa palvelujen tarvisijoiden/käyttäjien kanssa**.
- Sosiaaliset innovaatiot edellyttävät
 - uuden **osaamisen kasvattamista**,
 - palvelujen **käyttäjät mukaan ottavaa kehittämisprosessia** ja
 - samoja ilmiöitä/tilanteita ratkaisemassa olevien **ammattilaisten mukaan ottamista** uuden toimintatavan innovoimisessa.
- **Kehittämisen kohteena: arvot, asenteet, ajattelumallit, johtamisen ja hallinnoinnin paradigmat, rakenteet, verkostot, toimintatavat, vuorovaikutuskulttuuri**

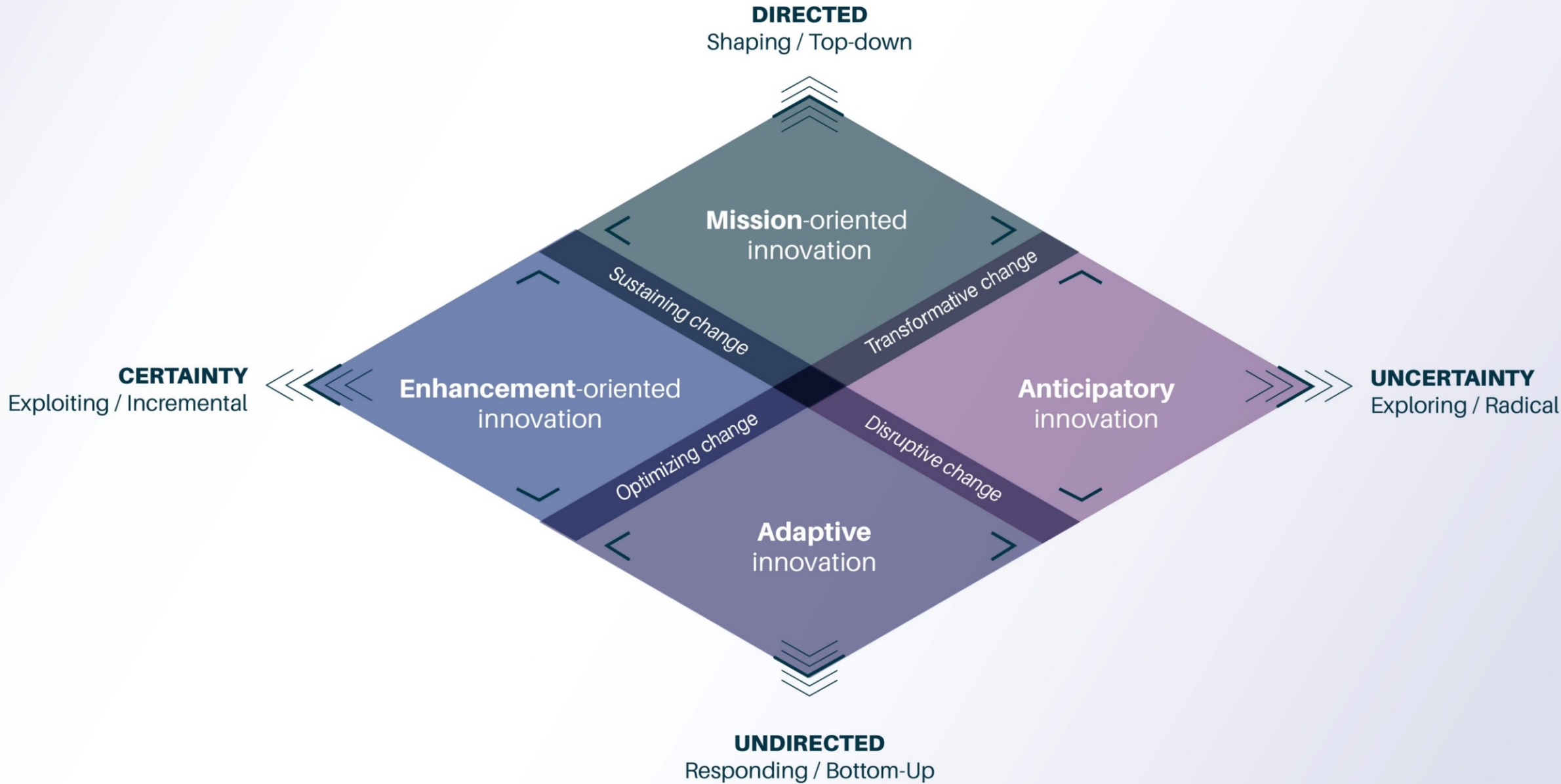

Sosiaaliset innovaatiot syntyvät yhdessä luomisesta ja yhdessä oppimisesta

Oleellinen kysymys:

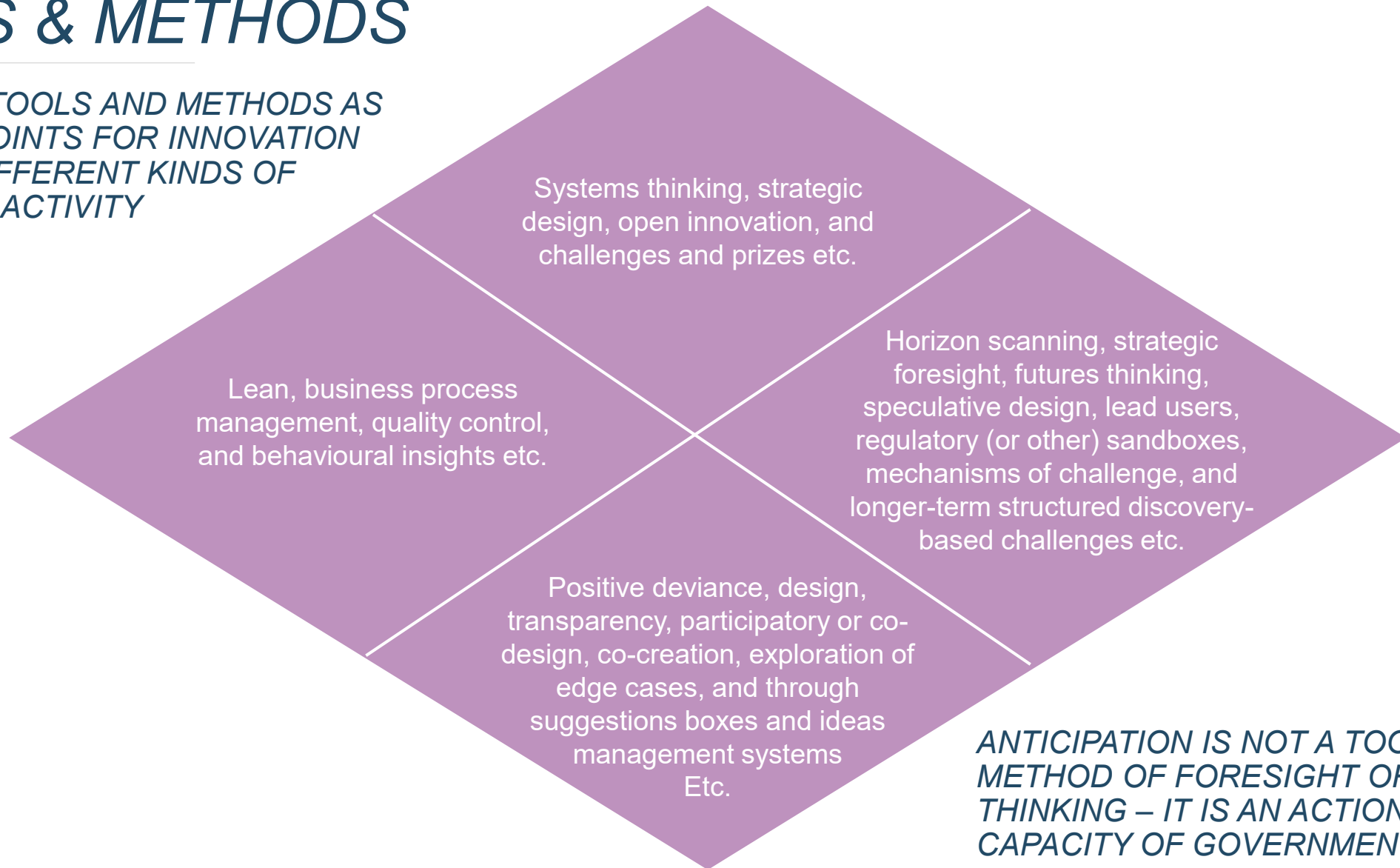
Miten synnytämme tilanteita ja olosuhteita, joissa vuorovaikutuksen laatu mahdollistaa yhteisen perustan ja tavoitteen etsimisen, epävarmuudessa elämisen ja uusien ratkaisujen rakentamisen?

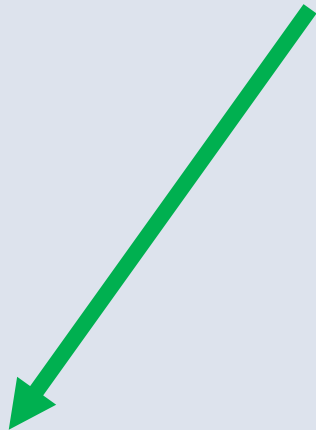
TOOLS & METHODS

DIFFERENT TOOLS AND METHODS AS STARTING POINTS FOR INNOVATION SUPPORT DIFFERENT KINDS OF INNOVATION ACTIVITY

Sosiaaliset innovaatiot kehittämisenä

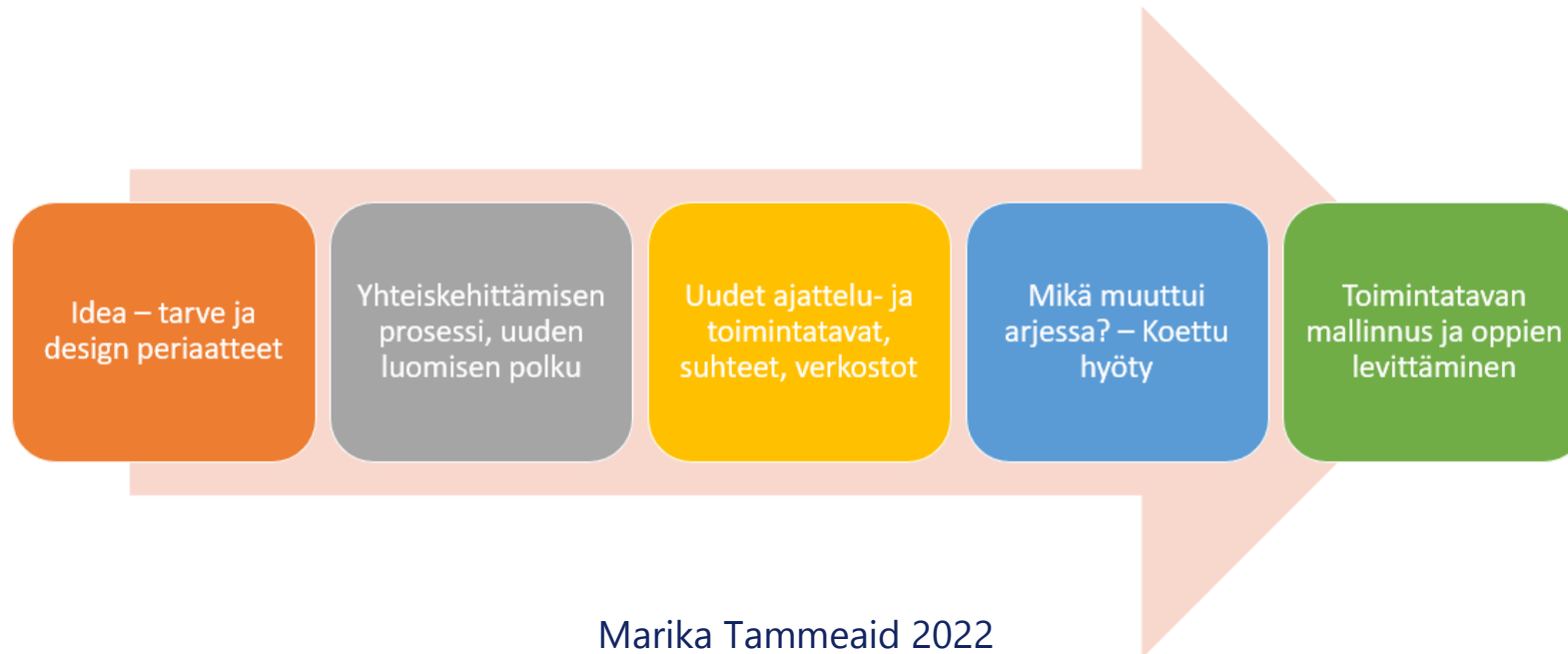
~~HYVÄKSI~~ -> KANSSA

TUTKIMUSMATKA-
KUMPPANUUS

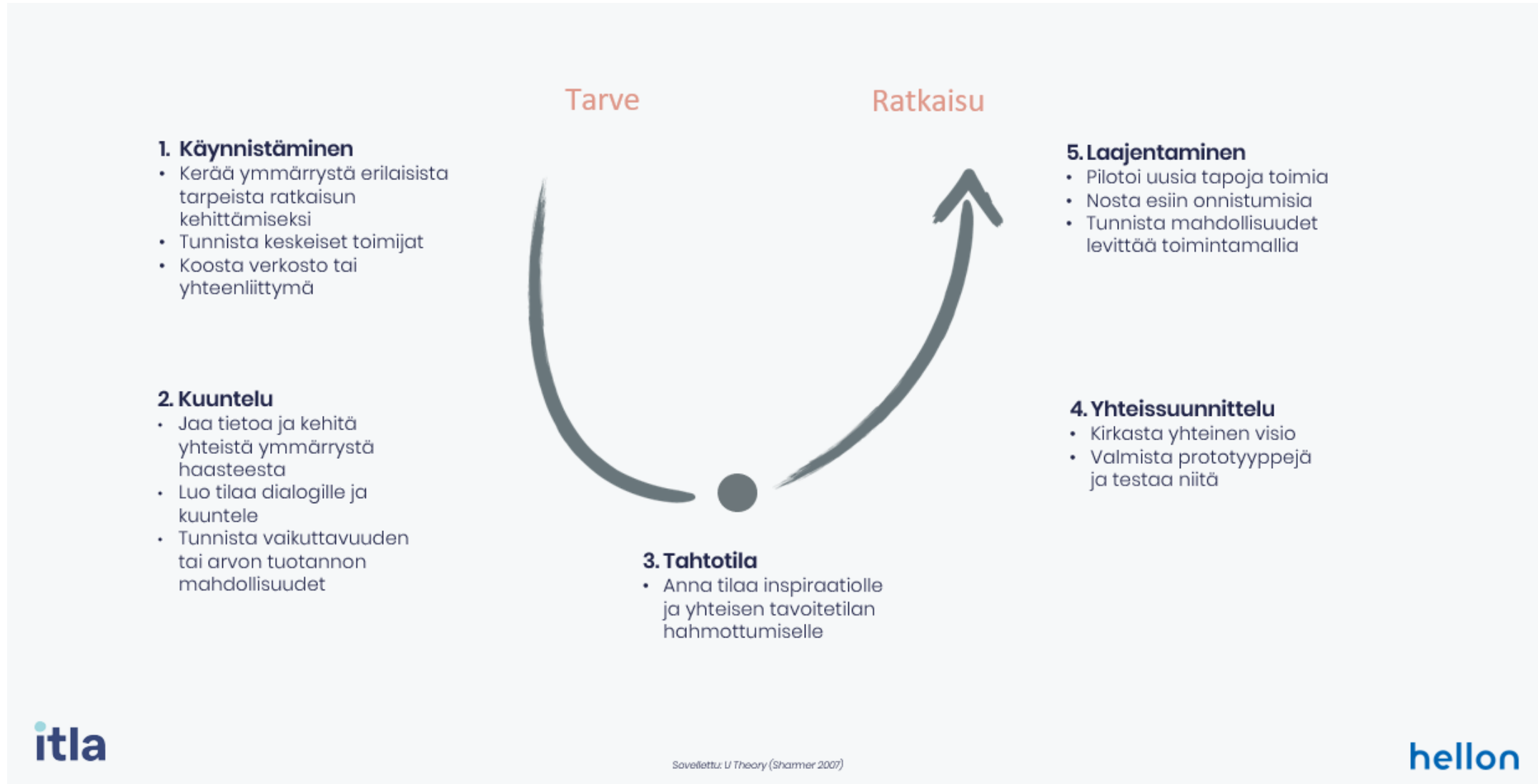
Mikä muuttuu projektiajattelussa?

Tärkeä luoda hakkeelle design-periaatteet, esim.

- Dialogi
- Tasaveroisuus
- Nuoren etu keskiössä
- Moninäkökulmaisuuuden hyödyntäminen
- Vastavuoroinen oppiminen
- Sitoutuminen prosessiin
- Yhteisten tavoitteiden luominen
- Ilmiölähtöisyys organisaation tavoitteiden/hallinnollisen siilon tavoitteiden sijaan
- Kokeilullisuus
- Hankkeen linkittyminen organisaation ja asiakkaiden arkeen jo hankeaikana
- ...

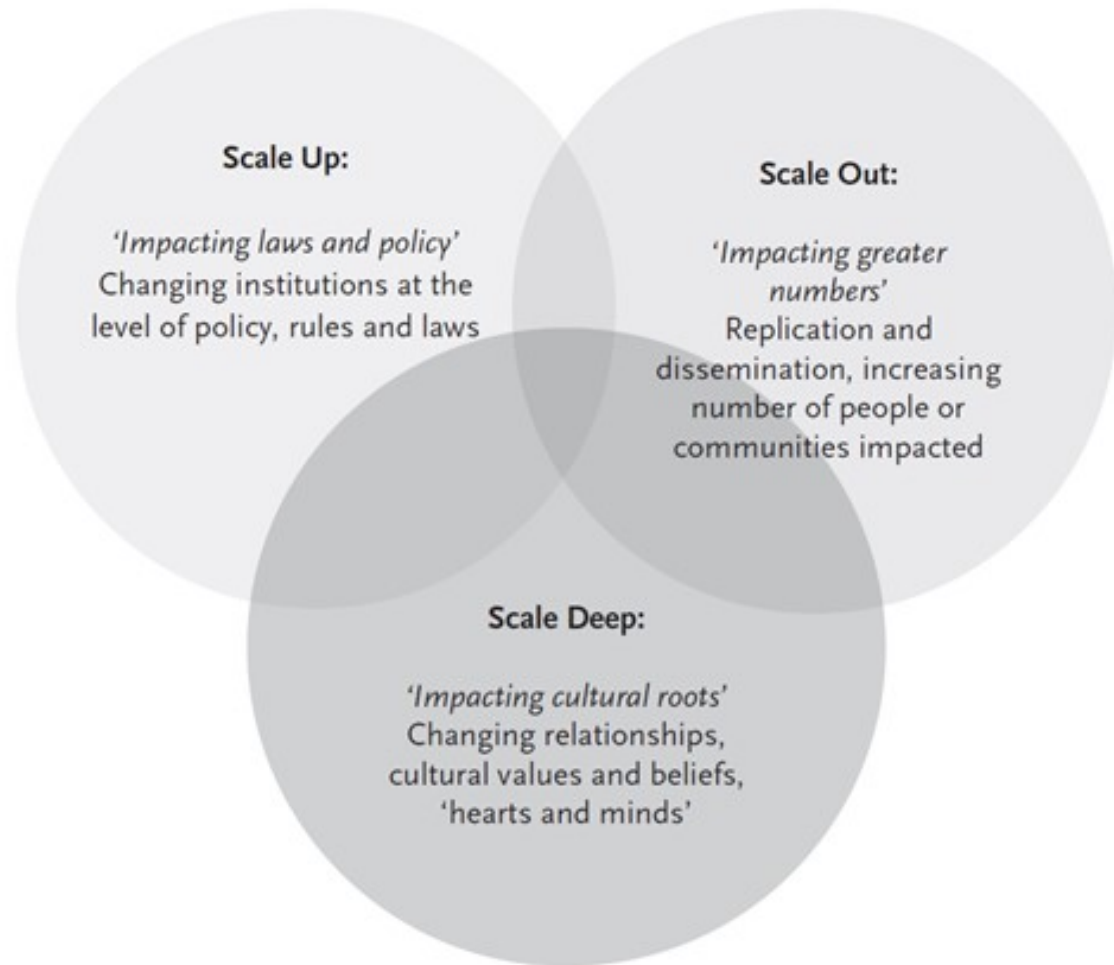
Dialogisesti etenevänä kehittämissprosessina esim.

Tulosten mittaaminen ja skaalaaminen

- Sosiaaliset innovaatiot ovat konteksti- ja kulttuurisidonnaisia, eivätkä sellaisenaan kopioitavissa paikasta toiseen
- Ideoina ja toimintatapoina niitä voi ja kannattaa levittää: mallintaminen -> soveltaminen
- Alkavat pienestä – osa voi institutionalisoitua
- Tuloksena systeemin oppiminen, kasvu, kyvykkyys, resilienssi ja kehittyminen ja toimintatavan innovatiivisuus – *differences that make the difference*
- Asiakastulokset – koettu hyöty, joskus hyvin pitkällä aikavälillä

Figure 1 Scaling out, scaling up and scaling deep for social innovation

Perinteisen mittaamisen piirteistä tulevaisuuden tekemiseen

Vahvistaminen ja perustelu
Panosten ja tuotosten seuranta
Tulosten raportointi ja vertailu
Pysyvät mittarit ja aikasarjat
Vastataan projektin tavoitteisiin
Valmis ratkaisu jalkautetaan ja juurrutetaan
Palvelun käyttäjät ja ammattilaiset kehittämisen muutoksen objekteja

Oppiminen ja kehittyminen
Kokeilussa olevien käytäntöjen dokumentoiminen tulevaisuutta varten
Portfolioajattelu - Erilaisten hyvien kehityskulkujen rohkaiseminen
Etenemisen mittaaminen, ml. muutostoimijoiden vuorovaikutuksessa & palvelujen käyttäjien kokemuksessa ja hyvinvoinnissa
Tulosten vertailu strategista päämäärää ja tulevaisuustavoitetta vasten
Palvelun käyttäjät ja ammattilaiset kehittämisen subjekteja

Mitä Itlassa on opittu?

- Integroituminen meneillään olevaan työhön tärkeää – perhekeskus kehittäminen
- Yhteinen tavoite/toimintatapojen sopiminen ensisijaista
- Järjestöt mukana vahvistamassa palveluita ja lapsiperheiden pärjäävyyttä
- Organisaatioiden ja työntekijöiden toimintatapojen muutos vie aikaa
- Sitoutuminen yhteiseen työhön eri tasoilla ja eri organisaatioissa tärkeää – muutos koko systeemissä vie aikaa
- Väestötason muutokset tapahtuvat hitaasti – palaute lyhyen aikavälin hedelmistä tärkeää tuoda näkyväksi
- Alueiden tarpeet erilaisia – ratkaistava ajankohtaisia ilmiöitä
- Johtamisen merkitys – sitoutuminen ja työhön paneutuminen auttaa rakenteiden ja toimintatapojen luomisessa

Suosittelavaa lisälukemista:

Halonen K. (2021). **Projekti loppuu, mitä jää?** <https://www.theseus.fi/handle/10024/498615>

Snow, T., Murikumthara, D., Dusseldorp, D., Fyfe, R., Wolff, L., McCracken, J. (2021). **Storytelling for Systems Change: insights from the field.** Centre for Public Impact, Dusseldorp Forum, Hands Up Mallee. <https://www.centreforpublicimpact.org/partnering-for-learning/storytelling-for-systems-change>

Alijani et al. (2016). **Boosting SI's Social and Economic Impact** https://www.researchgate.net/publication/313720407_Boosting_SI%27s_Social_and_Economic_Impact

Moore et al. (2015). **Scaling Out, Scaling Up, Scaling Deep Strategies of Non-profits in Advancing Systemic Social Innovation.** DOI: [10.9774/GLEAF.4700.2015.ju.00009]

CPI: **Innovating the innovators.** <https://www.centreforpublicimpact.org/insights/innovating-the-innovators>

CPI: **Human Learning Systems: Public Service for the Real World.** <https://realworld.report/>

Low T. (2022). **Building Human Learning Systems.** Itla-videoaineistot. <https://youtu.be/4A7axwsaovE>

Heinonen O-P. ym (2018). **Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi - Selvitys lapsi- ja nuoriso- ja perhepalveluiden toteuttamiseen liittyvistä yhdyspinoista muuttuvassa toimintaympäristössä.** <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3904-2>